

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2012

1081/2012

Laki

ajokorttilain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2012

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ajokorttilain (386/2011) 4 §:n 1 momentin 2 kohdan c alakohta ja 26 §:n 3 momentti,
muutetaan 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 2, 12 ja 13 kohta, 4 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohta ja 3 kohta, 5 §:n 1 momentin 7 kohta ja 2 momentti, 6 §:n 3 momentin 2 kohta, 7 §:n 2 momentti, 3 momentin 2 kohta ja 6 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 11 §:n 1 momentin 3 kohta, 12 §:n 2 momentti, 16 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta, 17 §:n 2 momentti, 18 §:n 2 momentti, 20 §:n 4 momentti, 22 §:n 3 momentti, 23 §:n otsikko ja 1 ja 3 momentti, 27 §:n 1 momentin johdantokappale, 31 §:n 3 momentti, 35 §:n 3 momentti, 40 §:n 1 momentti, 41 §, 48 §:n 1 momentti, 54 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, 55 §:n 2 momentti, 58 §:n 1 momentti, 59 §:n 1 ja 5 momentti, 60 §:n 1 momentin 2 kohta ja 3 momentin 2 kohta, 61 §:n 1 momentti, 62 §:n 1 ja 3 momentti, 63 §:n 1 momentin 2 kohta, 64 §:n 1 momentti ja 2 momentin 2 kohta, 65 §:n 2 momentti, 66 §:n 2 momentti, 67 ja 68 §, 69 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 72 §:n 1—3 ja 5 momentti, 76 §, 78 §:n 4 momentin 3 kohta, 84 §:n 1 ja 3 momentti, 91, 100 ja 101 §, 106 §:n 1 momentti, 107 §:n 2 momentti, 108 §:n 2 ja 3 momentti, 110 §:n 3 momentti, 112 §:n otsikko ja 1 momentti ja 113 §:n 2 ja 3 momentti, sekä
lisätään 3 §:ään uusi 14 kohta, 4 §:ään uusi 3 momentti, 5 §:ään uusi 5 momentti, lakiin uusi 31 a ja 51 a §, 59 §:ään uusi 6 momentti, 60 §:ään uusi 5 momentti, 69 §:ään uusi 5 momentti, lakiin uusi 73 a §, 84 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 91 a §, 106 §:ään uusi 4 momentti ja 113 §:ään uusi 5 momentti, seuraavasti:

2 §

Soveltamisalan rajaus

Tämän lain säännöksiä ajo-oikeudesta ja ajokortista sekä muusta ajettaessa mukana pidettävästä luvasta tai todistuksesta sovelletaan muun kuin tieliikennelain (267/1981) 63 §:n 2 momentissa tarkoitetun moottori-käyttöisen ajoneuvon kuljettamiseen tieliikennelaissa tarkoitetulla tiellä.

3 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *lyhytaikaisella ajokortilla* kaksi vuotta voimassa olevaa muuta kuin 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua auton ajokorttia ja *lyhytaikaisella ajo-oikeudella* sitä vastaavaa ajo-oikeutta;

12) *alkolukolla* alkolukon hyväksymisestä liikenteeseen annetussa laissa (1109/2010) tarkoitettua ajoneuvon käynnistymisen estävää laitetta ja *alkolukolla valvotulla ajo-oikeudella* alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa (439/2008) tarkoitettua ajo-oikeutta;

13) *AM-luokan kaksi- ja kolmipyöräisellä ajoneuvolla* kaksi- ja kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä ja neuvoston direktiivin 92/61/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/24/EY 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määritellyjä kaksi- ja kolmipyöräisiä ajoneuvoja, *kevyellä nelipyörällä* mainitun direktiivin 1 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määritellyjä nelipyöriä, *A1-, A2- ja A-luokan moottoripyörillä* mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja kaksipyöräisiä ajoneuvoja ja *kolmipyörällä* mainitun 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja ajoneuvoja;

14) *lääkärintodistuksella ja -lausunnolla* tämän lain nojalla tehdyn ajoterveyden arvioinnin perusteella annettua lausuntoa terveysvaatimusten täyttymisestä ja *optikon lausunnolla* liikennevalvonnassa tehdyn tarkastuksen sijaan käytettäväksi tarkoitettua tämän lain nojalla annettua lausuntoa näkökyvylle asetettujen vaatimusten täyttymisestä.

4 §

Ajokorttiluokat

Ryhmän 1 ajokorttiluokat ovat:

1) AM, johon kuuluvat:

a) kaksi- ja kolmipyöräiset ajoneuvot (*mopot*), joiden suurin rakenteellinen nopeus on yli 25 km/h ja enintään 45 km/h;

3) A2, johon kuuluvat moottoripyörät, joiden enimmäisteho on 35 kW, teho/painosuhte enintään 0,2 kW/kg ja joita ei ole muunneltu ajoneuvosta, jonka teho on yli kaksi kertaa niin suuri;

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luokituksen soveltamisesta eräisiin ajoneuvoihin ja ajoneuvoyhdistelmiin.

5 §

Ikävaatimukset

Vähimmäisikä ajokortin saamiseksi on:

7) C- ja CE-luokassa 21 vuotta tai, jos henkilöllä on muu kuin nopeutetusti suoritettu kuorma-auton kuljettajan perustason ammattipätevyys, 18 vuotta;

Edellä 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua perustason ammattipätevyyttä ei C- ja CE-luokassa vaadita, jos henkilö opiskelee opetussuunnitelmaperusteista ammatillista logistiikan perustutkintoa, joka tuottaa mainitun ammattipätevyyden. C1E-, CE-, D1- ja D-luokassa vähimmäisiän lisäksi vaatimuksena on, että ajokortin saaja on saanut 37 §:n 2 momentissa tarkoitettua harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetuksen. Jos ajokortin saajalla on ennestään ulkomailla myönnetty vastaavan luokan ajokortti, vaatimuksena on, että hänellä on ollut auton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti vähintään kolme kuukautta sen jälkeen, kun hän on täyttänyt 18 vuotta.

A-luokkaan kuuluvan kolmipyörän kuljettamisen vähimmäisiästä säädetään 7 §:n 1 momentissa.

6 §

Ajo-oikeus

Lisäksi ajo-oikeutta koskevat seuraavat rajoitukset:

2) C- tai CE-luokan ajo-oikeutta ei ole, jos ajo-oikeuden haltija ei enää täytä 5 §:n 2 momentissa säädettyä vaatimusta ammatillisen perustutkinnon keskeytymisen johdosta eikä hänellä ole 5 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua perustason ammattipätevyyttä, eikä D-luokan ajo-oikeutta ole, jos ajo-oikeuden haltija ei enää täytä 5 §:n 3 momentissa säädettyä vaatimusta ammatillisen perustutkinnon suorittamisen keskeytymisen johdosta;

7 §

Ajo-oikeuden laajuus

A-luokka sisältää kuitenkin A1- ja A2-luokan ajo-oikeuden, A2-luokka A1-luokan ajo-oikeuden, C-luokka C1-luokan ajo-oikeuden, CE-luokka C1E-luokan ajo-oikeuden, D-luokka D1-luokan ajo-oikeuden, DE-luokka D1E-luokan ajo-oikeuden sekä C1E-, CE-, D1E- ja DE-luokan ajokortti BE-luokan ajo-oikeuden. Kaikki luokat T- ja LT-luokkaa lukuun ottamatta sisältävät kuitenkin AM-luokan ajo-oikeuden, A1-, A2-, A-, B- ja LT-luokka T-luokan ajo-oikeuden sekä C1- ja C-luokka LT-luokan ajo-oikeuden.

Ajokorttiluokan ajo-oikeutta voidaan rajoittaa tai siihen voidaan asettaa ehtoja 16 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti. Ajo-oikeus koskee:

2) tutkinnon luokkaa vastaavan automaattivaihteisen ajoneuvon tai sellaisen ajoneuvoyhdistelmän, jossa on automaattivaihteinen vetoauto, kuljettamista, jos kuljettajantutkinnon ajokoe tai käsittelykoe, jos sellainen vaaditaan ajokokeen sijaan, suoritetaan automaattivaihteisella ajoneuvolla.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään automaattivaihteisesta ajoneuvosta sekä sellaisista poikkeuksista ajo-oikeuden laajuuteen, jotka ovat voimassa vain Suomessa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia 3 momentin 2 kohdan säännöksestä rajoittaa ajo-oikeus vain automaattivaihteisen ajoneuvon tai sellaisen ajoneuvoyhdistelmän, jossa vetoautona on automaattivaihteinen ajoneuvo, kuljettamiseen, jos kohdassa tarkoitettu ajokoe tai käsittelykoe on suoritettu automaattivaihteisella ajoneuvolla.

8 §

Ajokortin luokan muuttaminen

Alkolukolla valvottuun ajo-oikeuteen määrätyle annetaan valvotun ajo-oikeuden ajaksi uusi ajokortti hänellä ennestään olevan ajokortin luokitusta muuttamatta. Ajokorttiin

merkitään yksi tai useampi luokka, johon kuuluvan ajoneuvon kuljettamiseen hänellä on oikeus alkolukolla valvotun ajo-oikeuden aikana, ja ehto alkolukon käytöstä. Ryhmän 2 luokkia sisältävä ajokortti voidaan tästä laista poiketen antaa myös ilman B-luokkaa. Ajokorttiin on tällöin merkittävä rajoitus, että se on voimassa vain Suomessa.

9 §

Ajokorttiluvan hakeminen

Ajokorttilupa voidaan myöntää aikaisintaan vuotta ennen kuin hakija täyttää ajokortin luokkaa vastaavan ikävaatimuksen. B-luokan ajokorttilupa voidaan kuitenkin myöntää aikaisintaan kaksi vuotta ennen ikävaatimuksen täyttymistä. Edellä 7 §:n 4 momentissa tarkoitettun ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeutta varten ajokorttilupaa hakevalla on oltava B-luokan ajo-oikeus.

11 §

Poikkeukset ajokorttiluvan vaatimisesta

Uutta ajokorttilupaa ei vaadita jos:

3) haetaan ajokortin kaksoiskappaletta taikka 16 §:ssä tarkoitettun ehdon tai rajoituksen tai 3 §:n 6 kohdassa tarkoitettun ammattipätevyyden merkitsemistä ajokorttiin;

12 §

Ajokorttiluvan myöntämisen edellytykset

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu alkoholin jatkuva väärinkäyttö ei kuitenkaan ole esteenä ajokorttiluvan myöntämiselle, jos ajokorttiin liitetään 16 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ehto alkolukon käytöstä. Ajokorttilupa myönnetään tällöin vain sellaiseen luokkaan tai sellaisiin luokkiin, johon tai joihin ehto alkolukon käytöstä liitetään.

16 §

Ajokortin ehdot ja rajoitukset

Poliisin päätöksellä voidaan ajokorttilupa- ja ajokorttiin 5 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 8 §:n 2 momentissa säädettyjen ehtojen ja rajoitusten lisäksi liittää ehto, jonka mukaan ajo-oikeuden haltijan:

1) on käytettävä ajaessaan silmälasia tai muita korjaavia linssejä, kuulolaitetta, alkolukkoa taikka proteesia tai muuta ortopedistä apuvälinettä, jos hän vain niitä käyttäen täyttää säädettyt terveysvaatimukset tai kykenee kuljettamaan ajoneuvoa;

2) kuljettamassa ajoneuvossa on oltava automaattivaihteisto tai kuljettajantutkinnon vastaanottajan hyväksymät erityiset ajohallintalaitteet, joita käyttäen hän on kuljettajantutkinnon ajokokeessa tai käsittelykokeessa osoittanut kykenevänsä kuljettamaan ajoneuvoa;

17 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 1

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää koskevien vaatimusten täyttymisestä, näkökenttävaatimuksista poikkeamisesta erikoislääkärin lausunnon ja tarvittaessa suoritettavan ajokokeen perusteella sekä 3 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään myös terveysvaatimusten täyttymisen tutkimiseksi ja ajoterveyden arvioimiseksi tehtävistä tarkastuksista ja niiden sisällöstä.

18 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 2

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää ja 4 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä. So-

siaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään myös terveysvaatimusten täyttymisen tutkimiseksi ja ajoterveyden arvioimiseksi tehtävistä tarkastuksista ja niiden sisällöstä.

20 §

Ajoterveydentilan ja ajokunnon valvonta

Suomessa vakinaisesti asuvan EU- tai ETA-valtiossa tai muualla ulkomailla annetun ajokortin haltijan, jonka ajokortti oikeuttaa kuljettamaan moottorikäyttöistä ajoneuvoa Suomessa ja jonka ajokortin voimassaoloaika on tässä laissa säädettyjä voimassaoloaikoja pitempi, on lääkärinlausunnolla osoitettava poliisille täyttävänsä säädetty terveysvaatimukset. Lääkärinlausunto on esitettävä, jos 70 vuotta täyttäneen ryhmän 1 ajokortin haltijan ajokortin myöntämisestä on kulunut viisi vuotta, 45 vuotta täyttäneen ryhmän 2 ajokortin haltijan ajokortin myöntämisestä on kulunut viisi vuotta ja 70 vuotta täyttäneen ryhmän 2 ajokortin haltijan ajokortin myöntämisestä on kulunut kaksi vuotta ja sen jälkeen mainituin määräajoin edellisen lausunnon esittämisestä. Lausunto on esitettävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun esittämisvelvollisuus täyttyy.

22 §

Ajokorttien voimassaoloajat

Jos ajokortin kelpoisuutta laajennetaan sen voimassa ollessa, uusi ajokortti annetaan uudeksi enintään 1 tai 2 momentissa tarkoitettuihin määräajaksi. Jos uusi ajokortti annetaan 11 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettun merkinnän tekemiseksi ajokorttiin, se on voimassa alkuperäisen ajokortin voimassaolon päättymispäivään.

23 §

Lyhytaikaisen ajokortin voimassaolo

B-luokan ajokortti annetaan 22 §:stä poiketen ensin vain kahdeksi vuodeksi. Kun

37 §:n 2 momentissa tarkoitettu harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetus on saatu, seuraava ajokortti on voimassa siten kuin 22 §:ssä säädetään. Vastaavasti menettelyä, jos hakijalla on ennestään ulkomailla annettu auton ajokortti, joka on ollut hänellä vähemmän kuin kolme kuukautta sen jälkeen, kun hän on täyttänyt tässä laissa auton kuljettamiselle säädetyn 18 vuoden vähimmäisiän.

Jos ajo-oikeuden haltija syyllistyy tässä pykälässä tarkoitetun ajokortin voimassa ollessa liikennerikoksiin siten, että ajokieltoon määräämisen perusteet täyttyvät, myös seuraava ajokortti on lyhytaikainen ajokortti, jollei erityistä syytä muuhun ole.

27 §

Ajokortin uudistaminen

Ajokortin uudistamista 22 §:ssä tarkoitetuksi määräajaksi haetaan poliisilta noudattaen, mitä 9 §:n 3 momentissa säädetään ajokorttiluvan hakemisesta. Hakemukseen on liitettävä:

31 §

Ajokortin vaatimukset

Ajokortin valmistamisesta ja toimittamisesta 26 §:n mukaisesti luovutettavaksi vastaa Liikenteen turvallisuusvirasto. Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa myös muiden tässä laissa tarkoitettujen lupien ja todistusten valmistamisesta ja toimittamisesta, jollei erikseen toisin säädetä.

31 a §

Ajokorttia ja muuta lupaa koskeva palvelutehtävä

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hoitaa 31 §:n 3 momentissa tarkoitetun tehtävän hankkimalla siihen liittyvän palvelun yksityiseltä tai julkiselta palvelun tuottajalta. Liikenteen turvallisuusvirasto voi yhdistää siihen ajokortin saajilta palautuvien ajokorttien

vastaanottamiseen liittyvän tehtävän. Tässä momentissa säädettyä voidaan soveltaa myös muuhun tässä laissa säädettyyn lupaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin palvelua tuottaessa noudatettavasta menettelystä.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo palvelun tuottajan toimintaa. Viraston on sovittava palvelun tuottajan kanssa palvelutehtävän laajuudesta ja siihen liittyvistä muista vaatimuksista niin, että hyvän hallinnon vaatimukset toteutuvat. Palvelun tuottajan on oltava luotettava ja hänellä on oltava tehtävän hoitamisen edellyttämät tietoliikenneyhteydet ja tietojärjestelmän taso sekä muut tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet ja valmiudet huolehtia tehtävän edellyttämästä tietoturvallisuudesta.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa käsiteltävät henkilötiedot ovat salassa pidettäviä. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia (523/1999). Palvelun tuottajaan ja tämän palveluksessa olevaan sovelletaan näitä tehtäviä hoidettaessa rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

4 luku

Kuljettajaopetus

35 §

Kuljettajaopetuksen tavoite

Mitä 2 momentissa säädetään AM-luokan opetuslupaopetuksesta, koskee myös A1-, A2-, A- ja B-luokan ajokorttia varten annettavaa opetuslupaopetusta, jollei opettajan kelpoisuudesta muuta johdu.

40 §

Opetuslupaperusteet muuhun kuin B-luokan opetukseen

Muun kuin B-luokan opetusluvan myöntämiseen sovelletaan 39 §:n säännöksiä alla olevin poikkeuksin:

1) AM-luokan mopon ajokorttia varten opetusluvan hakijan vähimmäisikä on 21

vuotta, ja hänellä tulee olla mopon tai moottoripyörän ajokortti, joka on ollut hänellä vähintään kolmen vuoden ajan;

2) AM-luokan kevyen nelipyörän ajokorttia varten opetusluvan hakijalla tulee olla kevyen nelipyörän tai B-luokan ajokortti, joka on ollut hänellä vähintään kolmen vuoden ajan;

3) muuta kuin B-luokan sekä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua AM-luokan mopon tai kevyen nelipyörän ajokorttia varten opetuslupaa hakevalla tulee olla opetuksen luokkaa vastaavan ajoneuvon kuljettamiseen oikeuttava ajokortti, joka on ollut hänellä vähintään kolmen vuoden ajan;

4) ryhmään 2 kuuluvan luokan ajokorttia varten vaatimuksena on 39 §:ssä säädetyn lisäksi, että opetus annetaan autonkuljettajan ammattiopetukseen rinnastettavan työnantajan antaman koulutuksen yhteydessä kuljetusalan tutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimuksella, oppilaalla on B-luokan ajokortti ja lisäksi vetoauton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti, jos opetusta annetaan ajoneuvoyhdistelmän ajokorttia varten, ja että opetusluvan hakijalla on liikenneopettajalupa C- ja D-luokan opetukseen;

5) A1-, A2- tai A-luokan opetuslupaa 24 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun opetuksen antamiseksi hakevalla on oltava liikenneopettajalupa ja moottoripyörällä ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä muu kouluttajakoulutuksella tai sitä vastaavalla kokemuksella saavutettu kelpoisuus moottoripyöräkoulutuksen antamiseen.

41 §

Opetuslupaopetuksen toteutus B- ja AM-luokan sekä moottoripyörän ajokorttia varten

Ennen B-luokan ajo-opetuksen aloittamista opettajan, jolla ei ole liikenneopettajalupaa, on yhdessä oppilaan kanssa osallistuttava autokoulussa annettavaan opetuslupaopetusta tukevaan opetukseen ja opetuksen aikana suoritettavaan oppimisen ja ajotaidon edistymistä arvioivaan ajoon.

Vaikeissa olosuhteissa ajamisen ajo-opetus on B-luokan opetuslupaopetuksessa annettava

autokoulussa, jos opetusluvan haltijalla ei ole liikenneopettajalupaa. Kuljettajaopetuksen sisältöön ja ajoneuvon kuljettajaan opetusluvalla annettavassa ajo-opetuksessa sovelletaan, mitä autokouluopetuksesta säädetään.

Ennen AM-luokan mopon tai kevyen nelipyörän kuljetusoikeuden saamista varten annettavan ajo-opetuksen aloittamista opettajan, jolla ei ole liikenneopettajalupaa, on yhdessä oppilaan kanssa osallistuttava autokoulussa annettavaan opetuslupaopetusta tukevaan mopon ja kevyen nelipyörän kuljettamisen turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä käsittelevään opetukseen. AM-luokan mopon kuljettamista koskevassa ajo-opetuksessa on käytettävä mopoa ja AM-luokan kevyen nelipyörän ajo-opetuksessa kevyttä nelipyörää. Ajo-opetusta liikenteessä saadaan antaa vasta, kun oppilas on täyttänyt 15 vuotta.

Ennen A1-, A2- tai A-luokan ajo-opetuksen aloittamista opettajan, jolla ei ole liikenneopettajalupaa ja moottoripyörällä ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuutta, on yhdessä oppilaan kanssa osallistuttava autokoulussa annettavaan opetuslupaopetusta tukevaan ja moottoripyörän kuljettamisen turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä käsittelevään opetukseen. Opetuksessa on käytettävä suoritettavaan luokkaan kuuluvaa ajoneuvoa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitetun yhteisopetuksen ja arvioivan ajon sekä 3 ja 4 momentissa tarkoitetun opetuksen sisällöstä ja määristä, opetuslupa-ajoneuvon vaatimuksista sekä muista opetusluvan vaatimuksista.

48 §

Opetusajoneuvo ja oppilaan ajovarusteet

Ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon on muussa kuin harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetuksessa täytettävä opetuksen luokkaa vastaavat opetusajoneuvon vaatimukset, ja siinä on tarvittaessa oltava erilliset ajohallintalaitteet ja muut varusteet opettajaa varten. AM-luokassa opetusajoneuvon on lisäksi täytettävä suoritettavaa kuljetusoikeutta vastaavat vaatimukset. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset opetusajoneuvojen vaatimuksista.

51 a §

Kokeilulupa

Liikenteen turvallisuusvirasto voi liikenne- ja viestintäministeriön suostumuksella myöntää luvan kuljettajaopetuksen kehittämiseksi tarpeellisen kokeilun järjestämiseen. Kokeilussa voidaan poiketa tässä laissa säädetyistä kuljettajaopetuksen määrästä ja toteutusta koskevista vaatimuksista. Kokeilussa annettavan kuljettajaopetuksen tulee olla tavoitteiltaan ja sisällöltään sellainen, että kokeiluun osallistuva oppilas saa tässä laissa tarkoitetut kuljettajan valmiudet eikä hänen oikeuksiaan vaaranneta kokeilulla. Kokeilu toteutetaan Liikenteen turvallisuusviraston valvonnassa, ja siinä on noudatettava Liikenteen turvallisuusviraston vahvistamaa opetussuunnitelmaa.

54 §

Kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytykset

Kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että:

1) tutkintoon tulevalla on tutkinnon luokkaa vastaava ajokorttilupa eikä hän ole ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa; ja

Edellä 1 momentin 1 kohdan ajokorttilupaa ei vaadita eikä toistaiseksi voimassa oleva ajokielto ole esteenä tutkinnon suorittamiselle, jos tutkintoon tulevalla on poliisin määräys uuden ajokokeen suorittamiseksi. Henkilö saadaan 1 momentin 2 kohdasta poiketen ottaa teoriakokeeseen kuukautta ennen säädetyä ikävaatimuksen täyttymistä, jos kuljettajantutkinnon suorittamiseksi ja kuljettajantutkintotodistuksen antamiseksi vaaditaan myös 53 §:n 1 momentissa tarkoitettu ajokoe.

55 §

Kuljettajantutkintotodistus ja tutkinnossa hylkääminen

Jos tutkintosuoritus hylätään, kuljettajantutkinnon vastaanottajan on ilmoitettava tutkinnon suorittamista yrittäneelle hylkäämisen syy ja palautettava opetustodistus merkin-

nällä mahdollisesti tarvittavan lisäopetuksen määrästä. Uuteen ajokokeeseen pääsemisen edellytyksenä on, että määrätty lisäopetus on saatu. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä uuteen tutkintoon pääsemisen edellytyksistä.

58 §

Sotilasajoneuvon kuljettaminen

Moottorikäyttöisiä sotilasajoneuvoja saa kuljettaa asianomaisen ajoneuvotyypin kuljettamiseen vaadittavan kuljettajantutkinnon puolustusvoimissa suorittanut, jolla on puolustusvoimien ajokortti tai tämän lain mukainen Suomessa ajamaan oikeuttava ajokortti, tilapäistä ajokorttia lukuun ottamatta, ja sen lisäksi puolustusvoimien ajolupa. Puolustusministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset sotilasajoneuvon kuljettamisesta muun ajokortin kuin puolustusvoimien ajokortin perusteella. Pääesikunta voi lisäksi antaa tarkempia määräyksiä ajoneuvolain (1090/2002) 1 §:n 5 momentissa tarkoitettujen erikois- ja panssariajoneuvojen ja 16 §:n 1 momentissa tarkoitettujen maastoajoneuvojen kuljettamiseen vaadittavista luvista.

59 §

Muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu ajokortti ja muu mopon ajolupa tai kuljetusoikeus

Muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu ajokortti oikeuttaa kuljetta- maan sellaista moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka luokkaa vastaava yhdenmukaistettu luokkatunnus sisältyy ajokorttiin ja jonka 5 §:n mukaisen ikävaatimuksen ajokortin haltija täyttää. Ajo-oikeuden laajuudesta on voimassa, mitä 7 §:ssä säädetään, jollei ajokorttien vastavuo- roisesta tunnustamisesta muuta johdu, ja kuljettajan ajoterveydentilan valvonnasta, mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään. Mitä tässä momen- tissa säädetään, koskee myös Islannissa, Nor- jassa, Ruotsissa ja Tanskassa annettua väliai- kaista ajokorttia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokort-

tidirektiivin 13 artiklan soveltamiseen liittyvästä Euroopan komission saavutettuja oikeuksia koskevasta vastaavuuspäätöksestä seuraavasta vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään ajokortista, sovelletaan myös muussa EU- tai ETA-valtiossa annetun mopon ajoluvan kelpoisuuteen lukuun ottamatta mopon ajokorttia. Kuljettajan on täytettävä tässä laissa säädetty mopon kuljettamista koskevat ikävaatimukset. Kevyen nelipyörän kuljettamiseksi vaaditaan AM-luokan tai muu vastaava kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. AM-luokan ajokorttia vaihdettaessa ajokortti annetaan ilman 6 §:n 3 momentin 1 kohdassa ja 7 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja merkintöjä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä momentissa tarkoitettun mopon ajoluvan vaatimuksista.

EU- ja ETA-valtioissa annettujen ajokorttien vastavuoroiseen tunnustamiseen liittyviä ajo-oikeuksia, ajokortteja sekä niihin liittyviä tietoja ja toimenpiteitä koskeva tietojenvaihto toteutetaan ajoneuvoliikennerekisteristä Euroopan unionin ajokorttiverkostoa käyttäen.

60 §

Sopimusvaltiossa annettu ajokortti

Genevessä vuonna 1949 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen (SopS 11/1959) tai Wienissä vuonna 1968 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen (SopS 30/1986) liittyneessä muussa kuin 59 §:ssä tarkoitettussa valtiossa annettu ajokortti oikeuttaa kuljettamaan Suomessa sellaista ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka sopimuksessa mainittua luokkaa vastaava tunnus on ajokortissa, jos:

2) ajokortti on sopimuksessa olevan mallin mukainen kansallinen ajokortti tai siitä käyvät latinalaisin kirjaimin ilmi vastaavat tiedot kuin sopimusmallin mukaisesta ajokortista taikka ajokortin lisäksi esitetään sopimuksenmukainen kansainvälinen ajokortti tai ajokortin virallinen suomen- tai ruotsinkielinen käännös;

Tässä pykälässä tarkoitettu ajokortti on Suomessa voimassa kaksi vuotta siitä, kun ajokortin haltija asettuu maahan vakinaisesti asumaan, jos ajokortti on voimassa eikä muuta syytä ajokortin kelpoisuuden lakkaamiseen aikaisemmin ole. Kuljettajan ajoterveydentilan valvonnasta on voimassa mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään. Ajokorttia suomalaiseseen ajokorttiin vaihdettaessa hakijalle voidaan luovuttaa B-luokan ja moottoripyörän luokkaa vastaava ajokortti 24 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaisesti uutta kuljettajantutkintoa vaatimatta, jos:

2) hakija esittää 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun sopimuksessa olevan mallin mukaisen kansallisen ajokortin tai latinalaisin kirjaimin kirjoitetun kansallisen ajokortin taikka ajokortin ja sen käännöksen;

Jos tässä pykälässä tarkoitettun ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka on ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa, ajokortti ei sen lisäksi, ettei se 1 momentin 1 kohdassa säädetyn nojalla oikeuta kuljettamaan moottorikäyttöistä ajoneuvoa Suomessa, ole Suomessa muutenkaan voimassa.

61 §

Muu ulkomainen ajokortti

Muut kuin 59 ja 60 §:ssä tarkoitettut ulkomaiset ajokortit eivät oikeuta kuljettamaan moottorikäyttöistä ajoneuvoa Suomessa, ellei kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu. Ajokortti ei ole Suomessa muutenkaan voimassa, jos se on myönnetty muussa kuin Suomen tunnustamassa valtiossa tai jos tällaisen ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka on ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa.

62 §

Ulkomaisen ajokortin luovuttaminen poliisille

Jos 59 tai 60 §:ssä tarkoitettu ulkomaiilla annettu ajokortti vaihdetaan suomalaiseen ajokorttiin, ajokortti on luovutettava poliisille, kun suomalainen ajokortti luovutetaan.

Tämä koskee myös 59 §:ssä tarkoitettua ajokorttia, joka uudistetaan tämän lain mukaisesti.

Muu kuin 2 momentissa tarkoitettu ulkomainen ajokortti palautetaan pyynnöstä haltijalle hänen muuttaessaan maasta ja luovuttaessaan vastaavasti suomalaisen ajokortin poliisille. Valtioneuvoston asetuksella voidaan kuitenkin antaa säännökset muun ulkomaisen ajokortin palauttamisesta 2 momentin mukaisesti ajokortin myöntäjälle.

63 §

Tilapäinen ajokortti

Poliisi voi luovuttaa Suomessa ajamaan oikeuttavan tilapäisen ajokortin:

2) 61 §:ssä tarkoitetun ajokortin haltijalle, jonka vakinainen asuinpaikka ei ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa.

64 §

Ajokieltoon määrääminen

Käräjäoikeuden on määrättävä moottori-käyttöisen ajoneuvon kuljettaja ajokieltoon, jos hänen todetaan syyllistyneen rikoslain 23 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen, 3 §:ssä tarkoitettuun rattijuopumukseen tai 4 §:ssä tarkoitettuun törkeään rattijuopumukseen taikka rikoslain 44 luvun 13 §:ssä tarkoitettuun vaarallisten aineiden kuljetusrikokseen. Ajokielto voidaan jättää määräämättä, jos moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajaa ei tuomita edellä mainitusta teosta rangaistukseen.

Poliisin on määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon:

2) jos hän ei ole toimittanut 20 §:n 4 momentissa tai 112 §:n 3 momentissa tarkoitettua lääkärinlausuntoa laissa säädetyssä määräjassa taikka toimittanut poliisin asettamassa määräjassa 20 §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitettua lääkärin tai optikon lausuntoa taikka todistusta uuden hyväksytyin kuljetta-

jantutkinnon, ajokokeen tai ajonäytteen suorittamisesta;

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Lyhytaikaisen ajo-oikeuden haltija on kuitenkin 1 momentista poiketen määrättävä ajokieltoon, jos hän syyllistyy kolmasti kahden vuoden tai kahdesti yhden vuoden sisällä 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Jos lyhytaikaisen ajo-oikeuden haltijalle luovutetaan 22 §:ssä tarkoitettu ajokortti ennen lyhytaikaisen ajo-oikeuden voimassaoloajan päättymistä, tässä momentissa tarkoitettu rikkomus-seuranta jatkuu kuitenkin kaksi vuotta lyhytaikaisen ajo-oikeuden alkamisesta. Tässä momentissa tarkoitettu rikkomus-seuranta koskee myös moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaa, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ajo-oikeuden alkamisesta.

66 §

Ajokiellon kesto

Ajokielto on voimassa enintään viisi vuotta. Käräjäoikeuden päätöksessä on mainittava ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä. Käräjäoikeuden päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

67 §

Ehdollinen ajokielto

Käräjäoikeus voi, jollei yleinen etu muuta vaadi, määrätä ajokiellon ehdollisena, jos ajo-oikeus on ajokieltoon määrättävälle ammatin takia välttämätön tai jos siihen on muu erityisen painava syy eikä teosta ole aiheutunut vaaraa toisten turvallisuudelle. Ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon aikana taikka 2 momentissa tarkoitettuna koeaikana tehdystä teosta ei voida määrätä ajokieltoa ehdollisena.

Ajokielto on ehdollinen käräjäoikeuden asettaman määräajan (*koeaika*), jonka pituus on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Koeaika alkaa ehdollisen ajokiellon sisältävän päätöksen julistamisesta tai antamisesta. Käräjäoikeuden päätöksessä on määrättävä ehdollisen ajokiellon koeajan päättymispäivä.

68 §

Ehdollisen ajokiellon täytäntöönpano

Käräjäoikeuden on määrättävä ehdollisena määrätty ajokielto pantavaksi täytäntöön, jos ajokieltoon määrätty syyllistyy koeaikana 64 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Ehdollisena määrätty ajokielto voidaan kuitenkin jättää määräämättä täytäntöön pantavaksi, jos kuljettajaa ei tuomita 64 §:n 1 momentin tarkoittamasta teosta rangaistukseen. Määrätessä ehdollinen ajokielto täytäntöön pantavaksi ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä on ajokielloista pisimpään voimassa olevan ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä. Käräjäoikeuden päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

Käräjäoikeuden päätöksessä on mainittava ne seikat, joiden nojalla ehdollisena määrätty ajokielto määrätään pantavaksi täytäntöön. Jollei ehdollisena määrättyä ajokieltoa ole yhden vuoden kuluessa koeajan päättymisestä määrätty pantavaksi täytäntöön, se on rauennut.

69 §

Valvottu ajo-oikeus

Käräjäoikeuden on määrättävä rikoslain 23 luvun 3 §:n 1 momentissa tai 4 §:n 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun rattijuopumukseen syyllistyneelle alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa tarkoitettu valvottu ajo-oikeus, jos ajokieltoon määrättävä sitä pyytää. Ajokielto on määrättävä ehdollisena. Valvotun ajo-oikeuden aikana tehdystä teosta ei kuitenkaan voida määrätä uutta valvottua ajo-oikeutta. Väliaikainen ajokielto päättyy ja valvottu ajo-oikeus alkaa, kun rattijuopumukseen syyllistyneelle luovutetaan 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu ajokortti. Valvottu ajo-oikeus päättyy ehdollisen ajokiellon koeajan päättymispäivänä.

Käräjäoikeuden on peruutettava valvottu ajo-oikeus ja määrättävä ehdollinen ajokielto pantavaksi täytäntöön, jos valvottava koeaikana:

— — — — —
 Jos ajokieltoon määrättävä on asetettu väliaikaiseen ajokieltoon 70 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla ennen käräjäoikeuden päätöstä ajokiellosta ja hän edelleen pyytää valvotun ajo-oikeuden määräämistä, käräjäoikeuden on rattijuopumusasian käsittelyn yhteydessä ratkaistava, onko teolle tai laiminlyönnille ollut hyväksyttävä syy.

— — — — —
 Jos valvottu ajo-oikeus ei ole alkanut 1 momentin mukaisesti, väliaikainen ajokielto päättyy ehdollisen ajokiellon koeajan päättymispäivänä. Ajo-oikeuden alkamisesta uudelleen väliaikaisen ajokiellon jälkeen säädetään 6 §:n 4 momentissa.

72 §

Väliaikaisen ajokiellon kesto

Edellä 70 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua tapauksessa väliaikainen ajokielto jatkuu, kunnes käräjäoikeus päättää ajokiellon. Edellä 70 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tapauksessa poliisiin on viipymättä päätettävä, pidetäänkö väliaikainen ajokielto voimassa. Jos on todennäköistä, että väliaikaiseen ajokieltoon määrätty on syyllistynyt 70 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun tekoon, väliaikainen ajokielto on pidettävä voimassa, kunnes käräjäoikeus päättää ajokiellosta.

Jos esitutinnan perusteella on ilmeistä, että käräjäoikeus määrää ajokiellon ehdollisena, poliisi voi määrätä väliaikaisen ajokiellon päättymään tai, jos alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa säädetty edellytykset täyttyvät, määrätä valvotun ajo-oikeuden jo ennen kuin käräjäoikeus päättää ajokiellosta.

Edellä 70 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa väliaikaiseen ajokieltoon määränneen poliisimiehen on viipymättä ilmoitettava toimenpiteestä ajokiellosta päättävälle poliisille. Tämän on viipymättä 3 kohdassa tarkoitettua tapauksessa päätettävä ajokiellosta tai 4 kohdassa tarkoitettua ta-

pauksessa väliaikaisen ajokiellon pitämisestä voimassa. Poliisin on tehtävä edellä tarkoitettu päätös myös siinä tapauksessa, että ajo-oikeuden voimassaolo on jo päätynyt väliaikaiseen ajokieltoon määräämisen jälkeen.

Edellä 70 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa väliaikainen ajokielto jatkuu, kunnes käräjäoikeus päättää alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa tarkoitettua valvotusta ajo-oikeudesta.

73 a §

Ulkomailla annetun ajokortin haltijaa koskevat säännökset

Tämän lain säännöksiä ajokieltoon, väliaikaiseen ajokieltoon ja muuhun ajo-oikeuteen kohdistuvaan seuraamukseen määräämisestä, ajokortin luovuttamisesta poliisille ajo-oikeuteen kohdistuvan toimenpiteen johdosta ja ajokortin palauttamisesta haltijalleen sekä 101 §:n säännöksiä ajoneuvoliikennerekisteriin tehtävistä ilmoituksista sovelletaan myös ulkomailla annetun ajokortin haltijaan.

Jos ulkomailla annetun ajokortin haltija ei asu vakinaisesti Suomessa, poliisin on pyynnöstä annettava ajokortti takaisin ajokortin haltijalle tämän poistuessa maasta, vaikka ajokielto tai väliaikainen ajokielto ei ole vielä päätynyt. Ajo-oikeutta ei ole Suomessa niin kauan kuin ajokielto tai väliaikainen ajokielto on voimassa. Kansainväliseen ajokorttiin poliisi voi ajokorttia haltuunsa ottamatta merkitä, ettei se ole Suomessa voimassa.

Jos EU- tai ETA-valtiossa annetun ajokortin haltija, joka ei asu Suomessa vakinaisesti, määrätään ajokieltoon toistaiseksi, ajokortti on lähetettävä ajokortin myöntäneelle viranomaiselle, jollei erityistä syytä muuhun ole. Samalla on ilmoitettava syy ajokortin palauttamiseen.

76 §

Ajo-oikeuden raukeaminen

Jos ajokielto on määrätty olemaan voimassa toistaiseksi, ajo-oikeus raukeaa viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei ajokieltoon määrättyä sitä ennen ole hake-

muksesta palautettu ajokorttia. Poliisi voi määrätä ajo-oikeuden tai sen luokan raukeamaan myös, jos ajo-oikeuden haltija sitä pyytää.

8 luku

Autokoulutoiminta ja liikenneopettajalupa

78 §

Opetustoiminnasta vastaava johtaja

Opetustoiminnasta vastaavaa johtajaa ei pidetä tehtävänsä sopivana, jos:

3) hänet on tuomittu vankeusrangaistukseen viimeksi kuluneiden viiden vuoden tai sakkorangaistukseen vähintään kolmasti viimeksi kuluneen vuoden aikana liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta, työsuhdetta, kirjanpitoa, ympäristönsuojelua tai muiden ammatillista vastuuta koskevien säännösten rikkomisesta ja teko tai teot osoittavat hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan opetustoiminnasta vastaavana johtajana.

84 §

Autokoulun opetushenkilöstö

Muussa kuin AM-luokan mopon ajokorttia varten annettavassa kuljettajaopetuksessa toimivalla opettajalla on oltava liikenneopettajalupa ja sen lisäksi muu 88 §:n 2 momentin perusteella vaadittava kelpoisuus sekä ajoopetuksessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeus. AM-luokan mopo-opetuksessa ajoopettajan on täytettävä AM-luokan opetusluvan myöntämisen edellytykset mopon ajokorttia varten annettavaan opetukseen. Muulla kuin ajo-opetusta antavalla opettajalla voi kuitenkin liikenneopettajaluvan sijaan olla autokoulua valvovan kuljettajantutkinnon vastaanottajan ennen opetustoimintaan ryhtymistä hyväksymä opetusalan koulutus ja käytännön kokemus.

Autokoulussa on pidettävä ajantasaista luetteloa, josta käyvät ilmi autokoulun opetustoiminnasta vastaava johtaja ja muut opettajat

sekä näiden kelpoisuus opetukseen. Opettajan on ennen opetustoimintaan ryhtymistä osoitettava kelpoisuutensa opetukseen autokouluvalvovalle kuljettajantutkinnon vastaanottajalle. Kelpoisuuden osoittamista ei erikseen vaadita, jos valvova kuljettajantutkinnon vastaanottaja on jo hyväksynyt muuta kuin ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuuden 1 momentin mukaisesti.

Kuljettajaopetusta autokoulussa antavaan sovelletaan lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annettua lakia (504/2002).

91 §

Liikenneopettajaluvan myöntämiseen liittyvä opetusharjoittelu

Sen lisäksi, mitä 84 §:n 2 momentissa säädetään, opetusharjoittelua voidaan siihen soveltuvien liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon osien kohdalla suorittaa myös kuorma- ja linja-auton kuljettajien perustason ammattipätevyyskoulutusta antavassa koulutuskeskuksessa ja puolustusvoimien ryhmän 2 luokkaan kuuluvaa ajokorttia varten annettavassa kuljettajakoulutuksessa.

Opetusharjoitteluluvan antaa 84 §:n 2 momentissa tarkoitettu oppilaitos, jonka opetuksen järjestämislupaan sisältyy liikenneopettajakoulutusta koskeva erityistehtävä. Lupa annetaan, jos opiskelija on suorittanut hyväksytysti autokoulussa toimimista koskevan liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon perusteiden osan, täyttää 88 §:n 1 momentissa säädetty liikenneopettajaluvan myöntämisen edellytykset mainitun momentin 1 ja 2 kohtaa lukuun ottamatta ja muut opetusharjoittelua koskevat vaatimukset. Harjoittelijan vähimmäisikä on 21 vuotta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettulla koulutuksen järjestäjällä on oikeus saada siltä poliisilta, jonka toimialueeseen koulutukseen hakeutuneen kotikunta kuuluu, lausunto koulutukseen hakeutuneen sopivuudesta liikenneopettajaluvan saamiseen. Opiskelijan sopivuusharkinnassa tarvittavia 88 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tietoja saavat käsitellä vain ne, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksiä opiskelijavalinnasta tai opiskeluvoimien peruuttamisesta. Tässä tarkoitettu tie-

dot on säilytettävä muista henkilötiedoista erillään ja ne on poistettava rekisteristä välittömästi, kun niiden säilyttämiselle ei enää ole henkilötietolain mukaista perustetta.

Opetusharjoitteluluvan mukana pitämisestä opetusajossa säädetään 32 §:ssä. Opetusharjoittelusta ja opetusharjoitteluvasta sekä muista opetusharjoittelun toteuttamisen vaatimuksista annetaan tarkempia säännöksiä liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

91 a §

Opetusharjoittelukoulun hyväksyminen ja hyväksymisen peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy autokoulun hakemuksesta opetusharjoittelukouluksi, jos:

1) autokoulun opetustoimintaa hoidetaan asianmukaisesti;

2) autokoulussa on harjoittelun ohjaamiseen tarvittava henkilökunta, joka täyttää säädetty kelpoisuusvaatimukset.

Hyväksyminen on voimassa enintään autokoululuvan voimassaoloajan. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetusharjoittelukouluksi hyväksymisestä.

Jos opetusharjoittelukouluksi hyväksymisen edellytykset eivät enää täyty tai harjoittelua koskevia säännöksiä ei noudateta, Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa autokoululle varoituksen taikka asettaa määräajan puutteen tai laiminlyönnin korjaamiseksi. Hyväksyminen on peruutettava, jos puute tai laiminlyönti on olennainen ja se jatkuu toistuvasti varoituksesta huolimatta tai sitä ei korjata asetetussa uudessa määräajassa.

100 §

Lääkärintodistuslomakkeiden vahvistaminen

Tässä laissa tarkoitettujen lääkärintodistusten ja -lausuntojen, 20 §:n 3 momentissa tarkoitettujen optikon lausunnon ja 21 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten kaavan vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö liikenne- ja viestintäministeriötä kuultuaan.

101 §

Ilmoitukset ajoneuvoliikennerekisteriin

Salassapitosäännösten estämättä poliisin on ilmoitettava ajoneuvoliikennerekisteriin tieto:

1) ajokorttilupahakemuksen ratkaisemisesta;

2) hakijalle jossakin EU- tai ETA-valtiossa myönnetystä ajokortista, ajokortin myöntäneestä valtiosta ja, jos tämä ajokortti on annettu jonkin muun kuin edellä tarkoitetun valtion myöntämän ajokortin perusteella, ajokortista ilmenevä tieto tästä valtiosta sekä ajokortista ilmenevä myöntämispäivä sekä ajo-oikeutta koskevat ehdot ja rajoitukset kunkin luokan kohdalta erikseen;

3) ajokortin luovuttamisesta tai sen toimittamisesta postitse;

4) ajokorttiluvan ehtojen ja rajoitusten muutoksista;

5) ajokorttiluokan muutoksesta;

6) liikenneopettajaluvan myöntämisestä ja peruuttamisesta;

7) kaksoiskappaleen antamisesta ja hävittämisestä;

8) ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon taikka muun ajo-oikeuteen kohdistuvan seuraamuksen määräämisestä, ajokortin palauttamisesta ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon päättymisen jälkeen sekä ajokortin poliisin haltuun saamisesta tai saamatta jäämisestä;

9) opetus- ja harjoituslupaa koskevasta päätöksestä.

Salassapitosäännösten estämättä tuomioistuimen on ilmoitettava ajoneuvoliikennerekisteriin tieto 64 §:ssä mainitun rikoksen johdosta määräämistään rangaistuksesta, ajokiellosta tai ajokieltovaatimuksen hylkäämisestä, alkolukolla valvottuun ajo-oikeuteen määräämisestä taikka ehdollisen ajokiellon täytäntöönpanosta. Muutoksenhakutuomioistuimen on ilmoitettava myös rangaistuksen määräämistä jättämisestä tai sitä koskevan syytteen hylkäämisestä, jos tuomioistuin on muutoksenhaun yhteydessä kumonnut tai poistanut aiemmin tuomitun tai määrätyn rangaistuksen, josta on merkintä ajoneuvoliikennerekisterissä. Tuomioistuimen on tallennettava tieto oikeushallinnon valtakunnallisesta tieto-järjestelmästä annetussa laissa (372/2010) tarkoitettuun ratkaisu- ja päätösil-

moitusjärjestelmään, josta se välitetään ajoneuvoliikennerekisteriin.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tämän pykälän 2 momenttia lukuun ottamatta antaa tarkempia määräyksiä tässä laissa tarkoitettujen ajoneuvoliikennerekisteri-ilmoitusten tekemisestä.

106 §

Ajokortteja koskevat siirtymäsäännökset

Jos kuljettajantutkinto on suoritettu hyväksytysti tai päätös ajokortin myöntämisestä silloin kun ajokortin luovuttaminen ei edellytä kuljettajantutkinnon suorittamista on tehty ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää, ajokortteihin sovelletaan ennen mainittua voimaantulopäivää voimassa olleita säännöksiä. Nämä ja ennen mainittua voimaantulopäivää luovutetut ajokortit ovat voimassa ajokortissa mainitun ajan, kuitenkin enintään 20 vuotta mainitusta voimaantulopäivästä. Ajokorttien voimassaolon jatkamiseksi edellä mainitun voimassaoloajan jälkeen ne on uusittava tämän lain mukaisiksi ajokortteiksi. Haettaessa ennen edellä mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisen ajokortin kaksoiskappaletta taikka ehdon, rajoituksen tai ammatinpitävyyden merkitsemistä ajokorttiin, voimassaolon päättymispäiväksi uuteen ajokorttiin merkitään alkuperäisen ajokortin voimassaolon päättymispäivä, kuitenkin enintään 20 vuoden voimassaoloa 102 §:n 1 momentissa mainitusta voimaantulopäivästä vastaava päivä.

Jos ajokortin luokkaa alennetaan sen voimassa ollessa ja jäljelle jäävä ajo-oikeus on alkanut tai sitä on 22 §:n 3 momentin mukaisesti laajennettu 102 §:n 1 momentissa mainitun voimaantulopäivän jälkeen, jäljelle jäävää ajo-oikeutta vastaava ajokortti on voimassa samaan määräpäivään luokaltaan alennetun ajokortin kanssa. Jos jäljelle jäävä ajo-oikeus on alkanut ennen mainittua voimaantulopäivää, sitä vastaava ajokortti on voimassa ennen mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaiseen ajo-oikeuden päättymispäivään, jollei 1 momentista muuta johdu. Edellä tarkoitetuissa tapauksissa tai jos ajo-oikeus palautetaan ennalleen, henkilölle luovutetaan ajo-oikeutta vastaava aiempi ajo-

kortti, jos se on vielä tallella ja voimassa, tai hänelle annetaan voimassa olevaa ajo-oikeutta vastaava ajokortin kaksoiskappale.

107 §

Eräitä lupia koskevat siirtymäsäännökset

Ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää ajokorttilupaa ja ajo-oikeutta koskevista ikä- ja terveysvaatimuksista annetut poikkeusluvut ovat edelleen voimassa, jollei lupapäätöksestä muuta johdu. Näkövaatimuksista määräajaksi annettu poikkeuslupa on siihen merkitystä voimassaoloajasta poiketen edelleen voimassa, jos poikkeusluvun ehdot muuten täyttyvät. Luvan haltijan on osoitettava poikkeuslupaehdojen täyttyminen poliisille silmätautien erikoislääkärin lausunnolla viimeistään viiden vuoden kuluttua poikkeusluvun voimassaolon päättymisestä lukien ja sen jälkeen vähintään viiden vuoden välein, jollei lääkärinlausunnosta tai 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua kahden vuoden voimassaoloajasta seuraa, että lääkärinlausunnon esittämiseen on sovellettava tätä lyhyempää määräaika.

108 §

Lyhytaikaista ajokorttia koskevat siirtymäsäännökset

Jos kuljettajantutkinto lyhytaikaisen ajokortin saamiseksi suoritetaan 102 §:n 1 momentissa mainitun voimaantulopäivän jälkeen, ajo-oikeuteen ja ajokorttiin sovelletaan tätä lakia. Jos lyhytaikainen ajo-oikeus on alkanut ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää, lyhytaikaista ajokorttia seuraava muu kuin lyhytaikainen ajokortti luovutetaan 25 §:n 2 momentissa säädettyä määräaika noudattaen. Ajokortin saajaan sovelletaan tämän lain 65 §:n 2 momentin mukaista lyhytaikaisen ajo-oikeuden haltijan rikkomusseurantaa.

Ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisesti aloitettu kuljettajaopetuksen toisen vaiheen opetus saadaan suorittaa mainittujen säännösten mukaisesti. Näiden säännösten mukaisesti annettu todistus ennen

mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisesti annetun kuljettajaopetuksen toisen vaiheen suorittamisesta saadaan toimittaa poliisille tämän lain mukaisia määräaikoja noudattaen, ja se oikeuttaa 22 §:ssä tarkoitettua ajokortin saamiseen, jos muut edellytykset täyttyvät. Jos lyhytaikainen ajo-oikeus on alkanut ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää, syventävän vaiheen aloittamiseen voimaantulopäivän jälkeen sovelletaan 38 §:n 2 momentissa säädettyä kolmen kuukauden määräaika. Harjoitteluvaiheen suorittamista ei vaadita, jos lyhytaikainen ajo-oikeus on alkanut ennen mainittua voimaantulopäivää.

110 §

Ajokorttiluokkien vastaavuutta koskevat siirtymäsäännökset

Edellä 102 §:n 2 momentissa mainitusta voimaantulopäivästä 102 §:n 1 momentissa mainittuun voimaantulopäivään tämän lain mukaisen kuljettajaopetuksen ja kuljettajantutkinnon suorittamisen perusteella saavutettu M-luokan ajo-oikeus ja ajokortti vastaa 40 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua opetuslupaan vaadittavaa AM-luokan mopon ja kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia, jos kuljettajantutkinto on suoritettu vastaavalla ajoneuvolla. Poliisiin on tehtävä M-luokan ajokorttiin merkintä käsittelykokeen suorittamisesta mopolla tai ajokokeen suorittamisesta kevyellä nelipyörällä taikka molemmista. Mainitussa 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua opetuslupaperusteet täyttyvät, jos hakijalla on ollut mainittu ajokortti vähintään kolmen vuoden ajan.

112 §

Terveysvaatimuksia ja lääkärintodistusta koskevat siirtymäsäännökset

Ennen 102 §:n 2 momentissa mainittua voimaantulopäivää saatu ajo-oikeus on 17 ja 18 §:n estämättä edelleen voimassa, jos ajo-oikeuden haltija täyttää tässä laissa säädetty tai ne terveysvaatimukset, jotka olivat voi-

massa ajokorttia tai ajokorttilupaa myönnettävässä. Säännös ei estä näkökenttävaatimuksen soveltamista myös ennen 1 päivää lokakuuta 1990 annettuun ryhmään 1 kuuluvaa ajokorttiluokkaa vastaavaan ajokorttiin perustuvaan ajo-oikeuteen, jos asianomaisella oleva vika, sairaus tai vamma yhdessä näkökenttäpuutoksen kanssa tai näkökentässä muutoin tapahtuneet muutokset olennaisesti heikentävät hänen kykyään toimia edellä tarkoitettuun luokkaan kuuluvan ajoneuvon kuljettajana.

113 §

Muut siirtymäsäännökset

Mitä 4 §:n 1 momentin 6 kohdassa ja 2 momentin 2 kohdan b alakohdassa säädetään, ei sovelleta BE-luokan ajokorttiin perustuvan ajo-oikeuden haltijaan, jos ajo-oikeus on saatu ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää.

Ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisen A-luokan ajo-oikeuden tehorajoitus on voimassa kaksi vuotta ajo-oikeuden alkamisesta. Jos ajo-oikeuden haltija hakee ajokortin kaksoiskappaletta, hänelle annetaan A2-luokan ajokortti, joka oikeuttaa kuljettamaan moottoripyörää, jonka teho on enintään 25 kW. Kahden vuoden määräajan päätyttyä ajokortti vaihdetaan hakemuksesta tässä laissa tarkoitettuun A-luokan ajokorttiin ilman 24 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua koulutusta. Jos edellä tarkoitettujen rajoitetun A-luokan ajo-oikeuden haltija hakee A2-luokan ajoneuvon ajo-oikeutta ennen rajoitusajan päättymistä, hänen on suoritettava A2-luokan ajokoe tämän lain vaatimusten

mukaisesti. A2-luokan korottamisesta A-luokkaan on silloin voimassa, mitä tässä laissa säädetään.

Tämän lain 4 §:n 2 momentin 5 kohdan a alakohdan säännös enintään 8 metrin pituudesta ei koske D1-luokan ajo-oikeutta, joka on saatu ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää.

Tämä laki tulee voimaan 19 päivänä tammikuuta 2013.

Lain 6 §:n 5 momentissa tarkoitettu kuljettajantutkintotodistus, joka on annettu kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantuloa, oikeuttaa mainitussa momentissa säädetystä poiketen kuljettamaan tutkinnon luokkaa vastaavaa ajoneuvoa kolmen kuukauden ajan kuljettajantutkinnon suorittamisesta.

Edellä 40 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 41 §:n 4 momentissa säädettyä vaatimusta moottoripyörällä ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuudesta ei vaadita siltä, joka on suorittanut 103 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua liikenne- ja viestintäministeriön säännösten mukaisen liikenneopettajantutkinnon.

Muu kuin 59 ja 60 §:ssä tarkoitettu ulkomailla annettu ajokortti, joka on otettu poliisin haltuun suomalaisen ajokortin saamisen johdosta ja on edelleen voimassa ja poliisin hallussa, saadaan palauttaa hakemuksesta.

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 101 §:n 2 momentissa tarkoitettua tietoa lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle ajoneuvoliikennerekisterin pitäjälle välittämistä varten, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2012

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

Kulttuuri- ja urheiluministeri *Paavo Arhinmäki*